

ΠΑΤΡΙΝΟΙ ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ/ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2020 - ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 158

Νέος εφημέριος στην ενορία του Αγίου Ανδρέα Πάτρας

Του π. Π. Θεόδωρου Κοντίδη

Όταν ο επίσκοπος μας πατέρας Σεβαστιανός μού ζήτησε να βοηθήσω και να έρχομαι στην Πάτρα, χωρίς πολλή δυσκολία απάντησα ναι. Σκεφτόμουν όμως ότι εννοούσε μια βοηθητική παρουσία κοντά σε κάποιον άλλον ποιμένα. Όταν μου εξήγησε ότι θέλει να με διορίσει ως εφημέριο και πάλι δεν το σκέφτηκα πολύ, απάντησα ότι είμαι διαθέσιμος για όποια υπηρεσία μπορώ να προσφέρω. Θα πρέπει μόνο να δώσει την συγκατάθεσή του και ο ηγούμενος και προϊστάμενος μου στο τάγμα των Ιησουιτών όπου ανήκω. Έτσι διορίστηκα εφημέριος στον Άγιο Ανδρέα, στην Πάτρα.

Σε αυτήν την ενορία νιώθω άνετα. Γνωρίζω από καιρό τον κόσμο εδώ, καθώς από τον καιρό που ήταν εφημέριος ο π. Μ. Βιδάλης ερχόμουν για τις μεγάλες γιορτές. Επίσης αυτήν την χρονιά συνέβη να ελευθερωθώ από δύο προηγούμενες δεσμεύσεις, δηλαδή το προσκύνημα του Εξόμβουργου στην Τήνο, το οποίο Τάγμα μας παραχώρησε στην Καθολική Επισκοπή Τήνου, αλλά και το πνευματικό κέντρο που έχουμε στην Οινόη – Βίλλια, που περνά στην ευθύνη του διακόνου Γιάτσεκ Όρμπαν, ο οποίος θα το διαχειρίζεται μαζί με τη σύζυγό του Κατερίνα. Οπότε ήμουν πιο ελεύθερος και πιο διαθέσιμος για την Πάτρα. Θα είμαι λοιπόν μισή εβδομάδα εδώ και τη μισή στην Αθήνα.

Γνωρίζω ότι η καθολική ενορία της Πάτρας, η οποία εξυπηρετεί και άλλα μέρη όπως το Αίγιο, την Καλαμάτα και τη Ζάκυνθο, είναι κοινότητα οργανωμένη με ικανά και αφοσιωμένα στελέ-

χη. Είναι ευκαιρία εδώ να ευχαριστήσω τον π. Γεώργιο Ντάγκα και όλα τα στελέχη της ενορίας για την εργασία τους και τις πολύμορφες υπηρεσίες τους. Θα μου χρειαστεί κάποιος χρόνος για να γνωρίσω καλύτερα πρόσωπα και καταστάσεις.

Το όνειρό μου για τη καθολική ενορία του Αγίου Ανδρέα Πάτρας είναι απλό και ουσιώδες: Να αποτελέσουμε μια αληθινή Χριστιανική κοινότητα, αποτελούμενη από μαθητές του Χριστού που προοδεύουν στην χριστιανική ζωή, κοινότητα αποτελούμενη από ανθρώπους με ζήλο να γνωρίσουν καλύτερα τον Χριστό, το Ευαγγέλιο Του, τη σωτηρία Του, την αλήθειά Του. Κοινότητα, που ακτινοβολεί την πίστη και την χαρά της, στο περιβάλλον της και ιδιαίτερα στην νέα γενιά και τα παιδιά. Η Πάτρα είναι μια μοντέρνα πόλη με τα επιτεύγματα και τα προβλήματα της σύγχρονης κοινωνίας. Η θρησκευτική αδιαφορία, η ανασφάλεια, υλική και ψυχική, οι πρόσφυγες, κ.α. είναι μερικές από τις καταστάσεις που αντιμετωπίζουμε καθημερινά. Εύχομαι η χάρη του Θεού να μας καθοδηγεί και να μας δίνει σε κάθε περίπτωση πνεύμα μετάνοιας και μεταστροφής. Το Πνεύμα της Αληθείας, ο Παράκλητος, να μας κρατήσει στο δρόμο της αλήθειας, να προοδεύουμε ριζωμένοι στην αλήθεια, να μας προφυλάσσει από πλάνες και ψεύδη από όπου πηγάζουν μετά όλα τα κακά.

Εμπρός με ζήλο. Καλή αρχή και καλή συνέχεια. Με την ευλογία του Αγίου Ανδρέα και της Παναγίας.

Αποχώρηση του ιερέα μας π. Γεώργιου Ντάγκα από την ενορία του Αγίου Ανδρέα Πάτρας

Του Ιωσήφ Απατάγγελου

Την Πέμπτη 24/6/2020 μετά τη Θεία Λειτουργία προς τιμήν της «Παναγίας της Φανερωμένης», συγκεντρωθήκαμε στην ενοριακή αίθουσα, όπου ο ιερέας μας π. Γιώργος, μας ανακοίνωσε την απόφαση της Αρχιεπισκοπής Αθηνών για την μετακίνηση του στον καθεδρικό ναό του Αγίου Διονυσίου Αρεοπαγίτου στην Αθήνα. Στην αρχή δεν πιστεύαμε στα αυτιά μας. Όταν αρχίσαμε να συνειδητοποιούμε τι συμβαίνει, στεναχώρια και λύπη άρχισαν να μας κυριεύουν. Μερικά μάτια βούρκωσαν, ενώ ένα σφίξιμο φώλιασε στο στήθος μας. Οι αντιδράσεις μας στο άκουσμα της απόφασης αυτής ήταν απόλυτα φυσιολογικές. Και ακόμα πιο έντονες όταν μας ανακοινώθηκε ότι η μετακίνησή του θα έπρεπε να γίνει σύντομα, μόλις σε μια εβδομάδα. Έτσι, τόσο ξαφνικά και σύντομα θα έπρεπε να αποχωρισθούμε τον αγαπημένο μας ιερέα, αφού ο π. Γιώργος ήταν ιδιαίτερα αγαπητός τόσο στην ενορία μας, όσο και στην Πατραϊκή κοινωνία. «Είναι μεγάλη η στεναχώρια και σε μένα που θα σας αποχωρισθώ γιατί είστε για μένα η δεύτερη οικογένειά μου», μας είπε, ενώ παράλληλα μας εξή-

γησε ότι η μετακίνησή του στην μητρόπολη της Αρχιεπισκοπής, είναι μια τιμητική προαγωγή και αναγνώριση των ικανοτήτων του και του τεράστιου έργου που επιτέλεσε τα χρόνια που ήταν ποιμένας της ενορίας μας.

Πραγματικά είμαστε ευγνώμονες στο Θεό που μας αξίωσε και είχαμε για οκτώ χρόνια έναν πεφωτισμένο ιερέα, ένα ανοιχτό μυαλό, ένα φίλο, έναν αδελφό, έναν πατέρα. Έναν ιερέα που, όπως ο ίδιος είχε αναφέρει πολλές φορές, το 2012 εν μέσω οικονομικής κρίσης άφησε την ευημερία του Λονδίνου, όπου ζούσε και ιερούργουσε για πέντε χρόνια και επέστρεψε στην πατρίδα του για να βοηθήσει, καταλήγοντας στην ενορία μας. «Δεν αισθανόμουν καλά να ακούω για τα προβλήματα της Ελλάδας, για τις δοκιμασίες στις οποίες υπόκεινται οι πολίτες και εγώ να κάθομαι στο Λονδίνο και να είμαι παρατηρητής. Ήθελα να είμαι μέσα στον κόσμο και να τον βοηθάω. Να κάνω ότι μπορώ. Επέστρεψα για αυτό το λόγο» είχε πει.

Και πράγματι, με την επιστροφή του από το Λονδίνο ήρθε στην Πάτρα σαν προσωρινός αντικαταστάτης του π. Μάρκου

Βιδάλη, αλλά τελικά έμεινε οκτώ χρόνια δίνοντας άλλον «αέρα» στην ενορία μας. Άνθρωπος της νέας τεχνολογίας, σπλισμένος με αρκετή θέληση, με όρεξη που του προσέδιδε η ηλικία του, με ιδέες και κυρίως με την ικανότητα που είχε να προσεγγίζει με το δικό του τρόπο όλα τα θέματα, έδινε πάντα τις σωστές λύσεις και δρομολογούσε τις κατάλληλες δράσεις για κάθε τομέα της ενορίας. Και εμείς, όταν μετά από μια τέτοια δράση του δίναμε συγχαρητήρια, εκείνος πάντοτε ταπεινά μας έλεγε «εσείς είστε αυτοί που κάνετε τα πάντα, εγώ απλά είμαι ο συντονιστής».

Έτσι με τον δικό του τρόπο, όλο αυτά τα χρόνια, κατάφερε να επιστρέψουν στην αγκαλιά της εκκλησίας μας και ειδικά στις Κυριακάτικες λειτουργίες,

ενορίες μας που είχαν χρόνια απομακρυνθεί, και κυρίως να οργανώσει – ειδικά τα πρώτα χρόνια της παραμονής του στην Πάτρα – τη νεολαία μας. Χαρακτηριστικό παράδειγμα της διορατικότητας που τον χαρακτήριζε, ήταν η ιδέα του για την δημιουργία σύγχρονης φάτνης, την οποία κλήθηκε να υλοποιήσει μια ομάδα ενοριτών για τρεις συνεχόμενες χρονιές, με αποτέλεσμα να την επισκεφθεί σχεδόν όλη Πάτρα και να αποσπάσει η εκκλησία μας τα συγχαρητήρια και τον θαυμασμό όλων.

Όμως, όπως όλα στη ζωή έχουν ένα τέλος, ήρθε το πλήρωμα του χρόνου, λίγο νωρίτερα απ' ό,τι προσμέναμε, και ξαφνικά ο αγαπημένος μας ποιμένας έπρεπε να μας αποχωρισθεί προκειμένου να συνεχίσει από άλλη ενορία το θεάρεστο έργο

του. Είναι γεγονός ότι αφήνει πίσω του ένα μεγάλο κενό, το οποίο καλούνται να καλύψουν οι αντικαταστάτες του, ο σεβαστός μας ιερέας π. Θεόδωρος Κοντίδης και ο διάκονος π. Παύλος Σινιγάλιας. Εμείς θα τους αγκαλιάσουμε όπως κάνουμε πάντα και πιστεύουμε ότι στην παρούσα φάση θα βρούμε κοντά τους το αποκούμπι της παρηγοριάς, ενώ σιγά-σιγά θα προσπαθήσουμε να χαράξουμε μαζί τους το νέο δρόμο που θα ακολουθήσει η ενορία μας.

Αποχαιρετώντας λοιπόν τον αγαπημένο μας π. Γιώργο από αυτό εδώ το περιοδικό, το οποίο συνέχισε να εκδίδει και να στηρίζει με προσωπική προσπάθεια, θα προσπαθήσουμε με σεβασμό στους προκατόχους μας ιερείς που πέρασαν από αυτή την ενορία

και που ο καθένας τους άφησε το δικό του έργο, να καταγράψουμε παρακάτω μερικές από τις δράσεις και τα έργα που έγιναν στην διάρκεια της παραμονής του στην ενορία μας, και να μας συγχωρέσει εάν τυχόν ξεχάσουμε κάποια αφού ήσαν τόσα πολλά.

Δράσεις

Καθιέρωση τέλεσης Θ. Λειτουργίας στην Αγγλική γλώσσα
Εκτύπωση φυλλαδίου Θ. Λειτουργίας και υμολογίου για την καλύτερη συμμετοχή των πιστών

Δημιουργία ιστοσελίδας της ενορίας

Οργάνωση και φιλοξενία Ιερών ακολουθιών για την Λατινοαμερικάνικη, την Πολωνική και την Ουκρανική κοινότητα των Πατρών

Έκθεση παλαιών φωτογραφιών από δραστηριότητες της ενορίας μας

Αναβίωση της λιτανείας της Αγίας Δωρεάς στους δρόμους της πόλης μας μετά από 28 χρόνια (2013-2019)

Λειτουργία παιδικής χορωδίας
Ίδρυση και λειτουργία Ιερού Ναού στο Αίγιο

Βαπτίσεις 100 ενηλίκων με τις οικογένειές τους

Μαθήματα αγιογραφίας για αρχάριους

Έκθεση παλαιών φωτογραφιών του πρώην καθολικού δημοτικού σχολείου «Απόστολος Ανδρέας»

Αρωγή στην αποστολή ανθρωπιστικής βοήθειας στην Ειδομένη

Διοργάνωση οικουμενικών συμπροσευχών για την ενότητα όλων των χριστιανών

Σεμινάρια συμβουλευτικής γονέων

Εθελοντική αιμοδοσία

Οργάνωση ποικίλων πνευματικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων νεολαίας

Αναβίωση λειτουργιών δύο φορές κάθε χρόνο στο παρεκκλήσι της Αγίας Άννης στην Achaia Claus

Προσκυνηματικές εκδρομές

Τμήμα γυμναστικής

Τακτικές επισκέψεις με την CARITAS στις φυλακές Αγίου Στεφάνου για ιερές ακολουθίες, ψυχολογική υποστήριξη και παράδοση ειδών πρώτης ανάγκης

Ετήσιοι αποκριάτικοι χοροί, νεολαίας, κατηχητικών και ενορίας

Ποικίλες δραστηριότητες για την τρίτη ηλικία με το πρόγραμμα «Μη μένεις μόνος σου στο σπίτι»

Συνεστιάσεις (Τσαί) & BAZAR για την ενίσχυση του ταμείου

της CARITAS

Λειτουργία Κέντρου Ακρόασης
Κάριτας Αγ. Ανδρέα Πατρών
Δωρεάν μαθήματα Ιταλικών αλλά και Ελληνικών για αλλοδαπούς

Οργάνωση Βιωματικών εργαστηρίων

Δεκάδες συναυλίες στο Ναό από χορωδίες του εσωτερικού και του εξωτερικού

Οργάνωση μουσικών βραδιών για την σύσφιξη των σχέσεων μεταξύ των ενοριτών

Έκδοση λευκώματος και ποικίλες άλλες εκδηλώσεις για τα 175 χρόνια από την ανέγερση του Ναού μας

Αναβίωση παλαιάς φάτνης

Σύγχρονη φάτνη (2017 - 2019)

Οργάνωση ανοιχτών συζητήσεων με διακεκριμένους επιστήμονες για διάφορα πνευματικά, ιατρικά και κοινωνικά θέματα

Διοργάνωση Πανελλήνιων συναντήσεων νεολαίας το 2014 και το 2019, καθώς και συμμετοχή σε όλες τις υπόλοιπες με τη νεολαία της Πάτρας

Δημιουργία κατηχητικού τμήματος Junior και κατηχητικών τμημάτων για μετά το Χρίσμα
Αναβίωση κατασκήνωσης Ζακύνθου με γκρουπ εσωτερικού και εξωτερικού και συντονισμός συντήρησης εγκαταστάσεων

Συμμετοχή για πρώτη φορά στις εορταστικές εκδηλώσεις της Ναυπάκτου

για την επέτειο της ιστορικής ομώνυμης ναυμαχίας

Συνδιοργάνωση Θ. Λειτουργίας στο κλειστό γήπεδο της Ε.Α.Π. για την Παναθηναϊκή Αγία Δωρεά το 2017

Συνδιοργάνωση Παναθηναϊκής Ακολουθίας του Λόγου στην Καλαμάτα το 2018

Ναός – Πρεσβυτέριο – Ενοριακή αίθουσα

Εγκατάσταση κλειστού κυκλώματος καμερών

Εγκατάσταση υποδομής για την ζωντανή μετάδοση των λειτουργιών στο διαδίκτυο

Εγκατάσταση υλικών πυρασφάλειας και φωτισμού ασφαλείας

Αντικατάσταση κεραμοσκεπής Ιερού Ναού, ενοριακών αιθουσών και πρεσβυτερίου

Συντήρηση των εικόνων του Ναού

Συντήρηση της αριστουργηματικής γύψινης οροφής του εσωτερικού της εκκλησίας

Ψηφιοποίηση μητρώων βαπτίσεων, χρίσματος, γάμων και θανάτων από ιδρύσεως της ενορίας

Ερευνώντας τη θαυμαστή ΦΡΑΓΚΟΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΩΝ ΒΛΑΧΕΡΝΩΝ παρά την Κυλλήνη, με οδηγό μας μια θεωρία για την κατάληξη της τέφρας της καρδιάς του ΡΟΜΑΝΤΙΚΟΥ Σταυροφόρου βασιλέα της Γαλλίας Λουδοβίκου Θ' (του Αγίου).

Του Μιλτιάδη (Μέλτη) Τσαπόγα

Το «κουβάρι» της επιλύσεως ενός από τα δυσκολότερα αινίγματα της ιστορίας της Μεσαιωνικής Δύσεως, που είναι -ως μαρτυρά και η επικεφαλίδα μας- η τοποθεσία της ταφής της γενναίας καρδιάς του σταυροφόρου βασιλέα της Φραγκίας Λουδοβίκου Θ' (του Αγίου), πρόκειται να «ξετυλίξω» δίχως άλλη αναμονή ευθύς. Επίσης, υπόσχομαι ότι (συν Θεώ), θα ακολουθήσει και μονογραφία ειδική όπου ο χώρος δεν θα μας περιορίζει καθόλου, στο να αναπτύξουμε το ζήτημα σε μεγαλύτερο βάθος.

Κι ας ξεκινήσουμε λοιπόν με τα στοιχεία:

Ποία η σχέση του Αγίου Λουδοβίκου με το Πριγκιπάτο του Μορέως; Στα 1248 ο ευσεβής αυτός ηγέτωρ σταυροφόρος, αποβιβάζεται με τους 15.000 άνδρες του εις την Δαμιέττη της Αιγύπτου από όπου και σκόπευε να εκστρατεύσει. Απώτερος προορισμός του, ως ήταν φυσικό ήτο η Ιερουσαλήμ την οποία ωστόσο προς μεγάλη του θλίψη δεν θα αντίκριζε ποτέ. Κείνο που δεν πολυγράφεται παρόλα ταύτα στα ιστορικά βιβλία που παρα-

Η παράσταση της τεφροδόχου σε σχήμα καρδιάς. Σύμφωνα με τον συγγραφέα, είναι πολύ πιθανό να αποτελεί μια καλλιτεχνική «αντανάκλαση» της πραγματικής τεφροδόχου η οποία άλλοτε περιείχε τη στάχτη της καρδιάς του σταυροφόρου βασιλέα της Γαλλίας Λουδοβίκου Θ' του Αγίου. Ίσως δε, η μαρμαρίνη αυτή πλαξ, να ευρισκόταν άλλοτε και εις τον ίδιο χώρο με τον σωζόμενο τάφο του εσωτερικού του ναού. Εδώ έχει αξία να σημειωθεί ότι τα κλαδιά της αμπέλου που διακρίνονται στην παράσταση να ξεπηδούν μες από την τεφροδόχη, αποτελούν -ένα από τα πολλά της εποχής- μοτίβο παραμυθιακό.

ματεύονται την περίοδο, είναι το ότι ο Άγιος Λουδοβίκος, εθαύμαζε κι εκτιμούσε βαθύτατα τον Πρίγκιπα της Αχαΐας Γουλιέλμο Β' Βιλλεαρδουίνο, κάτι που αντιλαμβανόμαστε μες από τέσσερα παραδείγματα:

A: Κατά την προετοιμασία του στρατού του στην Κύπρο, ο Βασιλέας της Γαλλίας κάλεσε τον Γουλιέλμο προς βοήθειαν. Ο τελευταίος, δίχως κανέναν ενδοιασμό, έφτασε εις την Κύπρο ακολουθούμενος από 400 ιππότες φορτωμένους σε 28 καράβια. Παρά ταύτα, η συνεργασία απέβη άκαρπος διότι ο Πρίγκιψ του Μορέως, δέχτηκε την αγγελία ότι οι κτήσεις του πίσω εις την Πελοπόννησο κινδυνεύουν και για τούτο έσπευσε προς εκεί προτού να είναι αργά.

B: Εν άλλο ιστορικό γεγονός το οποίο μας κάνει να πιστεύομε πως ο Λουδοβίκος Θ' και ο Γουλιέλμος Β' είχανε τουλάχιστον καλούς δεσμούς μεταξύ τους, είναι το ότι από τον πρώτο, είχε λάβει την άδεια ο Πρίγκιψ του Μορέως

για τη δημιουργία νομισματοκοπείου. Τούτου η θέσις, βρισκότανε πιθανότατα στο σημαντικότερο επίγειο του Πριγκιπάτου, δηλαδή στην Γλαρέντζα και τα νομίσματα που κόπτονταν ήσαν παρεμφερή με τα τουρνέζια της πόλεως Tours της Φραγκίας.

Γ: Το τρίτο επιχείρημά μας σχετίζεται με την έχθρα του πρίγκιπα Γουλιέλμου Β' Βιλλεαρδουίνο (του επονομαζόμενου και «Καλαμάτη») με τον Μεγάλο Κύρη των Αθηνών Γκυ ντε λα Ρος (Αφορμή ήτο η Ευοϊκή διαδοχή). Τα στρατεύματα των δυό μεσαιωνικών αυτών ανδρών, είχαν συναντηθεί στα 1258 εις την θέση «Καρύδι» (περιοχή πολύ κοντινή στα σημερινά Μέγαρα) και νικητής ήτο ο «Καλαμάτης» Ύστερα από την έκβαση αυτή, ο Γουλιέλμος Β' των Βιλλεαρντουέν έστειλε εις την Γαλλίαν τον Μέγα Κύρη των Αθηνών ίνα απολογηθεί για τις πράξεις του στον Βασιλέα Λουδοβίκο Θ'.

Δ: Τελευταίο και σημαντικότερο φρονώ, είναι το επιχείρημά μας το οποίο τι λέγει; Πως

ο Γουλιέλμος Β΄ Βιλλεαρδουίνος, πάντρεψε στα 1271 την πρωτότοκη θυγατέρα του Ισαβέλλα με τον γιό του Καρόλου των Ανζού, του αδελφού δηλαδή του Αγίου Λουδοβίκου, τον Φίλιππο του Τάραντα. Όταν ο σύζυγος της Ισαβέλλας ωστόσο Φίλιππος απεβίωσε εις τα 1277 και με τον χαμό του Γουλιέλμου Β΄ των Βιλλεαρντουέν στα 1278, ο τίτλος του πρίγκιπα της Αχαΐας πέρασε στον Κάρολο Α΄ των Ανζού.

*Το φραγκικό κρίνο (fleur de lys) στα δεξιά.
Κατά τον μεσαίωνα, κοσμούσε
πολλούς θυρεούς Φράγκων ευγενών.*

Αυτά εν ολίγοις είναι τα τέσσερα κύρια παραδείγματα που φανερώνουν την αρίστη σχέση εκτίμησης μεταξύ του Βασιλέως της Γαλλίας και του Πρίγκιπα του Μορέως. Ωστόσο, διά να λυθεί το μυστήριο (Αν λύνεται), θα πρέπει να καταθέσω αρκετά επιχειρήματα ακόμη, τα οποία σχετίζονται τόσο με βιβλιογραφικές πηγές, όσο και με τις επιτόπιες έρευνες που πραγματοποίησα εις το μνημείο. Ας ιδούμε αρχικώς λοιπόν τι με έκανε να ερευνώ τον φραγκοβυζαντινό ναό της ευρύτερης περιοχής της Κυλλήνης.

Εξετάζοντας μετά προσοχής ξανά και ξανά εις το μελετητήριό μου τον κεραμοπλαστικό διάκοσμο του ναού, κάτι μου τράβηξε έντονα την προσοχή: Πάνω από το γοτθικό παραθύρι του δευτέρου ορόφου και ακριβώς κάτω από τη σκεπή και τον σταυρό, μια πλαξ η οποία ως εκτιμώ πως θα πρέπει να τοποθετηθεί χρονολογικώς εις το β΄ μισό του 13ου αιώνας, παριστάνει -και ετούτο κρατήστε το γερά επειδή είναι σημαντικώτατο- μια τεφροδόχη (και όχι απλώς «στάμνα» όπως έχει ειπωθεί). από το εσωτερικό της οποίας ξεπηδούν αμπελοκλήματα. Για

τούτη την λευκή πλάκα, δεν έγινε λόγος κανένας από τον αείμνηστο ακαδημαϊκό Αναστάσιο Ορλάνδο (Αρχαιολογική Εφημερίς, 1923) και την εργασία του «Αι Βλαχέρναι της Ηλείας», κάτι το οποίο θεωρώ πως είναι τουλάχιστον περιέργο. Εξετάζοντας τώρα προσεκτικότερα την εν λόγω λευκή πλάκα, δεν δυσκολεύεται καθόλου ο παρατηρητής να διαπιστώσει, πως η τεφροδόχη της διαθέτει μια καρδιά ως μέγα σκαλιστό πλουμίδι, τόσο μέγα που θα μπορούσαμε να την χαρακτηρίσομε «καρδιόσχημη». Τούτη η πλαξ λοιπόν, δεν είναι άλλο πράγμα -ως είναι εμφανές θεωρώ- παρά μια «ανάκλαση» κάποιας πραγματικής τεφροδόχης -κειμηλίου της Βλαχερνίτισσας από τα μεσαιωνικά έτη- της οποίας η στάχτη αντιστοιχεί στην καρδιά (εξ΄ ου και η παράσταση αυτής) ενός προσώπου, όχι απλώς διασήμου για την εποχή του, αλλά και από τα πλέον διακεκριμένα της μεσαιωνικής ιστορίας της Δύσεως και των Σταυροφοριών. Γιατί όμως ετούτο το πρόσωπο είναι, ως υποστηρίζω, πιθανόν ο Άγιος Λουδοβίκος; Ας στρέψομε ξανά για ολίγο την προσοχή μας εις τα ιστορικά στοιχεία.

Ο Λουδοβίκος Θ΄, βασιλέας της Γαλλίας και ρομαντικός σταυροφόρος, απεβίωσε λόγω δυσεντερίας ή σκορβούτου, στις 25 Αυγούστου του 1270 στην Τύνιδα της Τυνησίας. Ετότε, το σώμα του ανοίχτηκε από τους ανθρώπους του και τα ζωτικά του όργανα εστάλησαν στον

*Ο Τάφος της φραγκοβυζαντινής εκκλησίας όπως τον συνάντησε ο συγγραφέας προ δωδεκα έτη.
Τα σχόλια περιπετεύουν.*

*Η θαυμάσιας ομορφιάς
γοτθική θύρα του επάνω
ορόφου του ναού.*

ήταν να ειπώ «ήταν έως σχετικά πρόσφατα» εις τον αδειανό και μισοκατεστραμμένο σήμερα τάφο της Παναγιάς της Βλαχερνίτισσας παρά την Κυλλήνη;

Ολίγες ημέρες πριν να ολοκληρώσω το άρθρο ετούτο σχεδόν σε αυτό εδώ το σημείο, μια ιστορική μελέτη της δεκαετίας του 70' (την οποία είχα παραγγείλει) υπό τον τίτλο «Αι Βλαχέρναι της Ηλείας», (Συγγραφείς: Παν. Παπαδημητρίου και Αλεξάνδρα Καραχάλιου) έφτασε στα χέρια μου από εν παλαιοβιβλιοπωλείο των Αθηνών. Επέλεξα μερικά αποσπάσματα και σας τα διαβάζω (Τα έντονα χρωματισμένα γράμματα δικά μου):

«Εις το σιγγίλιον του Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Διονυσίου υπό χρονολογίαν 1677 (αχοζ), διά του οποίου επιδιώκεται η ανασύστασις

αδελφό του Κάρολο Α' τον Ανδεγαυό. Ο σκελετός του νεκρού βασιλέα δε, μάλλον ακέραιος, κατέληξε εις την εκκλησία του Σαιν-Ντενί στη Γαλλία κοντά στο Παρίσι. Παρόλα ταύτα, το σημαντικότερο μέλος του πτώματος (ένεκα των συμβολισμών), η καρδιά, δεν φαίνεται να γνωρίζει σήμερα με απόλυτη βεβαιότητα ουδείς από τους ερευνητές, σε ποίον ιερό χώρο κατέληξε. Τούτα άλλωστε, τα συμπεραίνουμε και από το έργο «SaintLouis» του περίφημου αείμνηστου Γάλλου μεσαιωνολόγου Jacques LeGoff. Όπως διακρίνουμε λοιπόν, οι εκτιμήσεις περί του ναού εις τον οποίον ετάφη η τέφρα της καρδιάς του Αγίου Λουδοβίκου είναι πολλές. Τι με έκανε ωστόσο, σε συνδυασμό με τα όσα κατέθεσα ανωτέρω, να θελήσω μετά πόθου να καταδείξω ότι η θέσις της τέφρας είναι, ή καλύτερα θα

και αναδιοργάνωσις της Μονής Βλαχερνών εις την τοποθεσίαν Γλαρέντζα, το εν λόγω Μοναστήριον ονομάζεται βασιλικόν, σταυροπηγικόν και παλαιγενές».

Και όταν λέμε «Βασιλικόν», δεν εννοούμε ασφαλώς τον αρχιτεκτονικό ρυθμό του οικοδομήματος αλλά αυτό που αντιλαμβανόμαστε όλοι εύκολα, πως δηλαδή το μοναστήρι σχετίζεται πράγματι με κάποιον τρόπο με έναν βασιλέα. Ή βρίσκεται θαμμένος εντός του κάποιος βασιλιάς, ή κάποιο από τα ζωτικά όργανα αυτού (κάτι που συνηθιζόταν εις τον μεσαιώνα, παράδειγμα η καρδιά του Ριχάρδου του Λεοντόκαρδου), ή η ανέγερση ή επέκταση της μονής χρηματοδοτήθηκε από κάποιον συγκεκριμένο βασιλιά (Εάν συμβαίνει πράγματι η τε-

λευταία περιπτώσεις, τότε θα ημπορούσαμε να υποθέσουμε πως η χρηματοδότηση γίνηκε από τον βασιλέα της Σικελίας Κάρολο Α΄ ντ' Ανζού, αδελφό του Αγίου Λουδοβίκου). Προτού να περάσουμε ωστόσο εις τον επίλογο του άρθρου μας, ας διαλύσουμε μερικές ακόμη αμφιβολίες, πηγαίνοντας εις την σελίδα 54 της περί της Βλαχερνίτισσας μονογραφίας που αναφέραμε, για να διαβάσουμε πως:

«Όταν το έτος 1968 επεσκέφθημεν κατ' επανάληψιν την Μονήν, ηύρομεν εις το νοτιοδυτικόν άκρον του προνάου λάρνακα κατά μήκος της νοτίας πλευράς του ναού μήκους 1,85μ., πλάτους 0,85μ. και ύψους 0,59μ. Αύτη εκαλύπτετο ερμητικώς διά μαρμάρινης πλακός η οποία εις την επιφάνειαν αυτής έφερε βαθέως εγγεγραμμένον κόσμημα και περί της οποίας θα γίνη κατωτέρω λόγος.

Όταν όμως τον Ιούλιον του 1970 μετέβημεν εις την Μονήν, είδομεν, ότι η σαρκοφάγος είχεν αφαιρεθή υπό της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας, η οποία ησχολείτο από τον Ιούνιον του 1969 με την επισκευήν και συντήρησιν του ωραιοτάτου βυζαντινού ναού της Μονής.

Η μαρμάρινη πλάξ εκάλυπτε τώρα κενοτάφιον κτιστόν και 0,46μ. κάτωθι της επιφάνειας του δαπέδου.

Εντός της σαρκοφάγου ή του τάφου (δεν ήσαν εις θέσιν να μας πληροφορήσουν αι μοναχαί πού ακριβώς) ευρέθησαν ανθρώπινα οστά, τεμάχια πήλινου αγγείου (μήπως πρόκειται περί στάμνας περιεχούσης την τέφραν ή τα οστά κάποιου νεκρού;) και μικρόν χαρτοκιβώτιον περιέχον τεμάχια αργίλου χρώματος γκρί.

Υποπτευόμεθα, μήπως είναι η τέφρα των οστών κάποιου νεκρού, η οποία ευρίσκετο εντός της τεθραυσμένης στάμνας και η οποία λόγω της υγρασίας του τάφου εστερεοποιήθη. Όταν άνοιξαν τον τάφον, άγνωστον ποίοι και πότε, έθραυσαν την στάμναν και ευρόντες την τέφραν μόνον την έρριψαν εν συνεχεία εις το χαρτοκιβώτιον. Τότε, δε πρέπει να ετοποθέτησαν εντός του τάφου ή της Λάρνακος και τα οστά, τα οποία δεν φαίνονται να είναι πολύ παλαιά.

Αντί επιλόγου

Δεν είναι ανάγκη, εκτιμώ, να υπάρξει κάποια σύνοψη των όσων είδαμε σε τούτο το άρθρο. Το γιατί είναι πιθανό ο Γουλιέλμος Β΄ Βιλλεαρδουίνος κατά πάσα πιθανότητα (ή ακόμη και ο Κάρολος ο Ανδεγευός), στα μακρινά εκείνα χρόνια να έθαψε την τέφρα της γενναίας καρδιάς του Αγίου Λουδοβίκου σε ναό ευρισκόμενον εις τον «πυρήνα» του Πριγκιπάτου που όριζε, έχει, ως πιστεύω απαντηθεί επαρκώς. Το μόνο πράγμα για το οποίο κρίνω πως αξίζει να ειπούμε κάτι εδώ εις τον επίλογο, είναι το ότι θα πρέπει επιτέλους να δοθεί μια εξήγηση από την αρμόδια Αρχαιολογική Υπηρεσία, σχετική με το που κατέληξε τελικώς η τέφρα με το δοχείο της που βρέθηκε (και συνελέγη;) από «αγνώστους» (όπως παρακολουθήσαμε) στην Παναγιά τη Βλαχερνίτισσα. Και ας φανταστεί λοιπόν ύστερα από τα όσα είπαμε ο καθένας μας, πώς θα ήτο εάν κοσμούσε η ιερή αυτή στάχτη της καρδιάς του Αγίου Λουδοβίκου, το Μουσείο Ιπποτοκρατίας εις το θαυμαστό κάστρο Κλερμόν (Χλεμούτσι).

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ

Σταυροθόλιο στο εσωτερικό της Εκκλησίας των Βλαχερνών. Τα σταυροθόλια σχηματίζονταν από διασταυρούμενες καμάρες, οι οποίες στα σημεία τομής τους στηρίζονταν πάνω σε τεμνόμενες νευρώσεις. Κατά γοτθική περίοδο οι καμπύλες ρωμανικές καμάρες μετατράπηκαν σε οξύκορφες. Η μεταβολή αυτή επέτρεψε εφαρμογή μεγαλύτερου βάρους στις κολόνες στήριξης. Όταν επισκεφθείτε την Εκκλησία των Βλαχερνών μπορείτε να διαπιστώσετε εσείς οι ίδιοι αν τα σταυροθόλιά της ανήκουν στη ρωμανική ή στη γοτθική αρχιτεκτονική.

Επιστολή του Συλλόγου Καθολικῶν Ενορίας του Αγίου Ανδρέα Πάτρας προς τον π. Γιώργο

Σεβαστέ μας π. Γιώργο

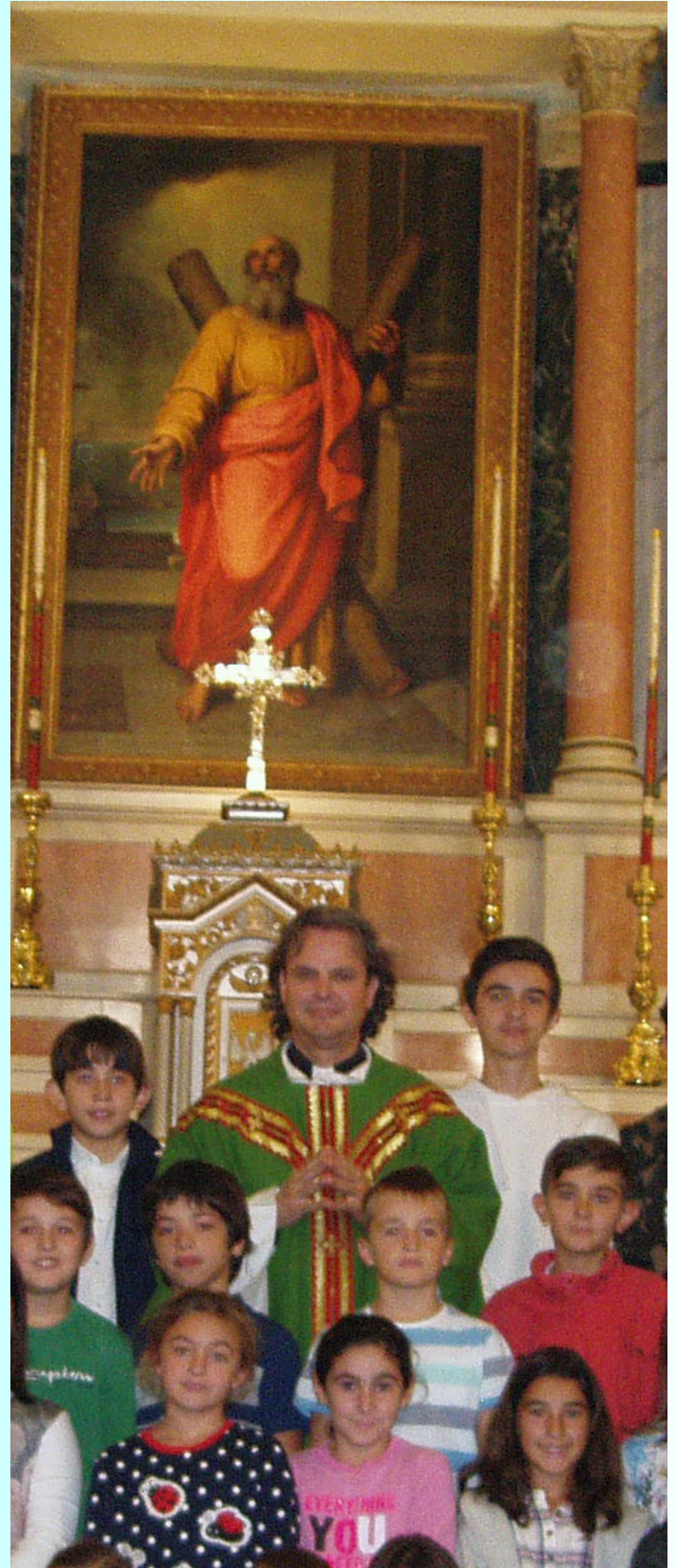
Το Δ.Σ. του Συλλόγου Καθολικῶν Ενορίας Αγ. Ανδρέα Πάτρας, σε ειδική Συνεδρίαση το Σάββατο 10.10.2020 με μοναδικό θέμα συζήτησης την αποχώρησή σας από την Ενορία μας, αποφάσισε τα παρακάτω :

- Να σας αποστείλει αποχαιρετιστήρια επιστολή και
- Να σας ανακηρύξει επίτιμο μέλος του Συλλόγου

Φαίνεται σαν χθες όταν ξεκινήσατε αυτήν την περιπέτεια στην Ενορία μας, το 2012 και ότι όλα θα μπορούσαν να συμβούν εκτός από μια πραγματικότητα που σήμερα είναι δεδομένη, η αποχώρησή σας από την Ενορία μας.

Θα μπορούσαμε να γράψουμε ένα ολόκληρο βιβλίο για το έργο σας, αλλά ίσως για πολλούς θα μπορούσε να είναι βαρετό. Ωστόσο, πρέπει να παραδεχτούμε ότι σε όλους τους ενορίτες και όχι μόνο, γιατί όλη η Πάτρα μιλάει για την αποχώρησή σας με τα καλλίτερα λόγια και υπέροχες αναμνήσεις από το πέρασμα σας από τη πόλη μας, έχουν αφήσει ένα ανεξίτηλο σημάδι στην καρδιά σας, όπως αυτό που αφήσατε εσείς στη δική μας.

Πάντα προσπαθήσατε να δημιουργήσετε

μια υπέροχη οικογένεια φίλων, και το καταφέρατε σε μεγάλο βαθμό γιατί αν δεν γίνουμε φίλοι σε ένα μέρος σαν αυτό της Εκκλησίας, όπου η παρουσία του Ιησού είναι ζωντανή, τότε πουθενά αλλού δεν μπορούμε ποτέ να αναζητήσουμε φιλία και αγάπη!

Φυσικά, θα μπορούσαμε να έχουμε σκεφτεί τα πάντα εκτός από το να συνεχίσουμε χωρίς εσάς, και αν και εσείς μας λέγατε ότι όλα έγιναν στην υπηρεσία του Κυρίου και ότι όλες οι ενέργειες και οι καταστάσεις μας πρέπει να υποβληθούν ενώπιον του Θεού και ποτέ στους ανθρώπους, σήμερα δεν είναι εύκολο. Η διδασκαλία σας είναι και θα είναι για πάντα η δύναμή μας, μαζί σας ή χωρίς εσάς θα είμαστε σε θέση να υπηρετήσουμε τον εφημέριο που ο Κύριος μας έστειλε στη θέση σας και δεν θα απογοητευτείτε ποτέ από τη συμπεριφορά μας. Σε αυτόν, όπως σε εσάς, θα μπορέσουμε να δούμε τον οδηγό για την εκτέλεση των έργων του Κυρίου. Φυσικά, η πνευματικότητα που μας διδάξατε δεν θα μας εμποδίσει να νιώσουμε τον πόνο αυτής της απόσπασης και αν πέσουν μερικά δάκρυα στο πρόσωπό μας, αυτό που απλά δεν θέλατε να δείτε, πρέπει να το αποδεχτείτε όχι ως πνευματική ευθραυστότητα, αλλά ως ένδειξη της μεγάλης αγάπης και ένα ευχαριστώ για αυτά που έχετε κάνει, για την Ενορία μας.

Να σας πούμε επίσης ένα μεγάλο

ευχαριστώ που έρχεται από την καρδιά μας με την ελπίδα ότι με αυτά τα φτωχά λόγια μπορείτε να νιώσετε την ισχυρή αγκαλιά που σφίγγουμε όλοι μας γύρω σας.

Αύριο όλα αυτά για εσάς θα γίνουν ένα όνειρο που θα κρατήσετε στην καρδιά σας και στη νέα σας πραγματικότητα, όλα τα συναισθήματα που θα νιώσετε, το κενό που θα δημιουργηθεί μέσα σας, θα γεμίσει από την αγάπη του Κυρίου μας και της Αγίας Μητέρας μας, που θα σας βοηθήσει και θα σας στηρίξει στη νέα υπέροχη αποστολή σας.

Εμείς, μαζί με τον π. Θεόδωρο και τον π. Παύλο, θα συνεχίσουμε την πορεία που χαράξατε και θα σταθούμε κοντά τους για να τους βοηθήσουμε σε ότι με τη χάρη του Θεού και της Παναγίας θα θελήσουν να κάνουν.

Πατέρα Γιώργο, θα είσαι πάντα στην καρδιά μας και όταν θα σκέφτεσαι την Ενορία μας και ο καθένας από εμάς θα έρχεται στη μνήμη σου, σε παρακαλούμε έχε μας στις προσευχές σου όπως και εμείς προσευχόμαστε για σένα, στο όνομα του Κυρίου, για να είμαστε πάντα ενωμένοι.

Με απέραντη αγάπη

Το Δ.Σ. του Συλλόγου

Ο Πρόεδρος

Μιχάλης Καλπουρζίνης

Η Γραμματέας

Τόνια Στέλλα - Μπάση

ΚΑΘΟΛΙΚΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΑΝΔΡΕΑ

Μαιζώνος 81, 262 21 Πάτρα - Greece

(+30) 2610 275 215 - catheclpatra@gmail.com - www.catheclpatra.gr

Πρόγραμμα λειτουργιών Νοεμβρίου 2020

Κυριακή, 1 Νοεμβρίου,

ΑΓΙΩΝ ΠΑΝΤΩΝ

8:30 π.μ. Λειτουργία στα Αγγλικά.

10:00 π.μ. Λειτουργία στα Ελληνικά.

Δευτέρα 2 Νοεμβρίου,

μνήμη των ΚΕΚΟΙΜΗΜΕΝΩΝ ΠΙΣΤΩΝ

3:00 μ.μ. Ακολουθία της ημέρας και ευλογία των τάφων στο 1^ο κοιμητήριο.

6:00 μ.μ. Λειτουργία στον ενοριακό Ναό.

Παρασκευή, 6 Νοεμβρίου,

1^η Παρασκευή του μήνα

6:00 μ.μ. Λειτουργία και Αγία Ώρα.

Κυριακή, 8 Νοεμβρίου,

32^η Κυριακή της κοινής περιόδου του έτους

8:30 π.μ. Λειτουργία στα Αγγλικά.

10:00 π.μ. Λειτουργία στα Ελληνικά.

Κυριακή, 15 Νοεμβρίου,

33^η Κυριακή της κοινής περιόδου του έτους

8:30 π.μ. Λειτουργία στα Αγγλικά.

10:00 π.μ. Λειτουργία στα Ελληνικά.

Κυριακή, 22 Νοεμβρίου,

πανήγυρη του ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ,

ΒΑΣΙΛΕΑ ΤΟΥ ΣΥΜΠΑΝΤΟΣ

8:30 π.μ. Λειτουργία στα Αγγλικά.

10:00 π.μ. Λειτουργία στα Ελληνικά.

Κυριακή, 29 Νοεμβρίου,

1^η Κυριακή της παρουσίας

8:30 π.μ. Λειτουργία στα Αγγλικά.

10:00 π.μ. Λειτουργία στα Ελληνικά.

6:00 μ.μ. Εσπερινός (παραμονή εορτής Αγίου Ανδρέα)

Δευτέρα, 30 Νοεμβρίου,

ΑΝΔΡΕΑ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

του πρωτοκλήτου, πανήγυρη του Ενοριακού Ναού

8:30 π.μ. Λειτουργία στα Ελληνικά με Αγγλικά αναγνώσματα.

10:30 π.μ. Αρχιερατική θεία λειτουργία στα Ελληνικά.

Πρόγραμμα λειτουργιών Δεκεμβρίου 2020

Παρασκευή, 4 Δεκεμβρίου,

1Η Παρασκευή του μήνα

6:00 μ.μ. Λειτουργία και Αγία Ώρα.

Κυριακή, 6 Δεκεμβρίου,

2Η Κυριακή της ΠΑΡΟΥΣΙΑΣ

8:30 π.μ. Λειτουργία στα Αγγλικά.

10:00 π.μ. Λειτουργία στα Ελληνικά.

Τρίτη, 8 Δεκεμβρίου,

ΑΜΙΑΝΤΟΥ ΣΥΛΛΗΨΕΩΣ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ

6:00 μ.μ. Λειτουργία.

Σάββατο, 12 Δεκεμβρίου,

εορτή ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΤΗΣ ΓΟΥΑΔΕΛΟΥΪΠΗΣ

11 π.μ. Λειτουργία & Αγία ώρα

Κυριακή, 13 Δεκεμβρίου,

3Η Κυριακή της ΠΑΡΟΥΣΙΑΣ

8:30 π.μ. Λειτουργία στα Αγγλικά.

10:00 π.μ. Λειτουργία στα Ελληνικά.

16 - 18 Δεκεμβρίου και 21 - 24

Δεκεμβρίου

5.00 μ.μ. – 6.00 μ.μ. Εξομολογήσεις

6.00 μ.μ. ΕΝΝΕΑΗΜΕΡΟ των

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ

Κυριακή, 20 Δεκεμβρίου,

4Η Κυριακή της ΠΑΡΟΥΣΙΑΣ

8:30 π.μ. Λειτουργία στα Αγγλικά.

10:00 π.μ. Λειτουργία στα Ελληνικά.

Πέμπτη, 24 Δεκεμβρίου,

Παραμονή της ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ

ΤΟΥ Κ.Η.Ι. ΧΡΙΣΤΟΥ:

11:15 μ.μ. Αγρυπνία μεσάνυχτα

Χριστουγέννων.

12.00 π.μ. Λειτουργία του Μεσονυχτίου

Παρασκευή, 25 Δεκεμβρίου,

Πανήγυρη της ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ

ΤΟΥ Κ.Η.Ι. ΧΡΙΣΤΟΥ:

10:30 π.μ. Λειτουργία της ημέρας.

Κυριακή, 27 Δεκεμβρίου,

ΑΓΙΑΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

8:30 π.μ. Λειτουργία στα Αγγλικά.

10:00 π.μ. Λειτουργία στα Ελληνικά.

Πέμπτη, 31 Δεκεμβρίου,

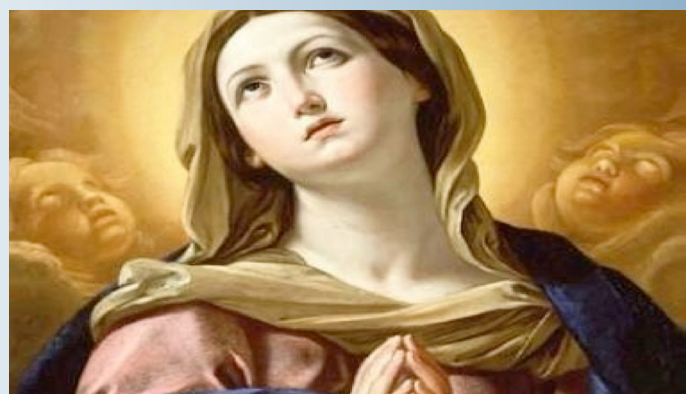
Παραμονή της πανηγύρεως της

ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΜΑΡΙΑΣ και

παραμονή της πρωτοχρονιάς

6:00 μ.μ. Εσπερινός με τα αναγνώσματα

της ημέρας.

26/9/1964 – 26/9/2020
56 Χρόνια από την επανακομιδή
της τίμιας κάρας του Αγίου Ανδρέα